

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 77/20
U Luxembourggu 25. lipnja 2020.

Presuda u predmetu C-24/19
A i dr./Gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het
departement Ruimte Vlaanderen, afdeling Oost-Vlaanderen

Dekret i okružnica koji propisuju opće uvjete za izdavanje građevinske dozvole u svrhu izgradnje i korištenja vjetroelektrana i sami trebaju biti predmet prethodne procjene učinaka na okoliš

Presudom A i dr. (Vjetroelektrane u Aalteru i Neveleu) (C-24/19), donesenom 25. lipnja 2020., Sud je, okupljen u velikom vijeću, donio odluku o tumačenju Direktive 2001/42 o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš¹, navođenjem važnih pojašnjenja o mjerama koje podliježu procjeni predviđenoj tom direktivom kao i o posljedicama neprovođenja procjene.

Sudu je ovaj zahtjev za tumačenje podnesen u okviru spora između stanovnika područja smještenog u blizini autoceste E40 na području općina Aalter i Nevele, predviđenog za izgradnju vjetroelektrana, i Gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement Ruimte Vlaanderen, afdeling Oost-Vlaanderen (regionalna služba za urbanizam pri uredu za prostorno planiranje u Flandriji, odjel za Istočnu Flandriju, Belgija) povodom građevinske dozvole koju je to tijelo izdalo u svrhu izgradnje i korištenja pet vjetroelektrana (u daljnjem tekstu: sporna dozvola). Izdavanje sporne dozvole 30. studenoga 2016. podlijegalo je, među ostalim, poštovanju određenih uvjeta propisanih odredbama dekreta flamanske vlade i okružnicom koji se odnose na izgradnju i korištenje vjetroelektrana.

U prilog tužbi kojom se traži poništenje sporne dozvole podnesenoj Raadu voor Vergunningsbetwistingen (Vijeće za sporove o dozvolama, Belgija) (u daljnjem tekstu: nacionalni sud) tužitelji su se osobito pozivali na povredu Direktive 2001/42, zbog toga što dekret i okružnica na temelju kojih je izdana dozvola nisu bili predmet procjene učinaka na okoliš. Nasuprot tomu, autor sporne dozvole smatrao je da predmetni dekret i okružnica nisu trebali biti predmet takve procjene.

U svojoj današnjoj presudi Sud je podsjetio na to da Direktiva 2001/42 obuhvaća planove i programe, kao i njihove izmjene, koje je izradilo ili usvojilo tijelo države članice, pod uvjetom da su „propisani zakonodavnim, regulatornim ili administrativnim odredbama”². Osim toga, ona obvezu podvrgavanja određenog plana ili programa procjeni učinaka na okoliš uvjetuje time da plan ili program na koji se odnosi ta odredba može imati značajne učinke na okoliš³.

Kao prvo, kad je riječ o pojmu „planovi i programi koji su propisani zakonodavnim, regulatornim ili administrativnim odredbama”, Sud je presudio da su njime obuhvaćeni dekret i okružnica koje je donijela vlada savezne jedinice države članice, pri čemu ta dva akta sadržavaju različite odredbe o izgradnji i korištenju vjetroelektrana.

Naime, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da se „propisanima” u smislu i u svrhu primjene te direktive treba smatrati planove i programe čije je donošenje uređeno nacionalnim zakonodavnim ili regulatornim odredbama koje određuju tijela nadležna za njihovo donošenje i

¹ Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SL 2001., L 197, str. 30.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 13., str. 17.)

² Članak 2. točka (a) Direktive 2001/42

³ Članak 3. stavak 1. Direktive 2001/42

njihovu izradu⁴. Tako se mjera treba smatrati „propisanom” ako se pravna osnova ovlasti za njezino donošenje temelji na odredbi takve prirode, iako zapravo ne postoji nikakva obveza njezina donošenja⁵.

Nakon što su ga sud koji je uputio zahtjev i vlada Ujedinjene Kraljevine pozvali da preispita tu sudsku praksu, Sud je najprije naglasio da bi ograničenje uvjeta iz članka 2. točke (a) druge alineje Direktive 2001/42 samo na one „planove i programe” čije je usvajanje obvezno moglo dovesti do toga da se tom pojmu dâ zanemariv doseg i ne bi omogućilo očuvanje korisnog učinka te odredbe. Naime, prema mišljenju Suda, s obzirom na različitost situacija i raznovrsnost praksi nadležnih tijela, usvajanje planova ili programa i njihove izmjene često nisu načelno propisani niti su u cijelosti prepušteni diskreciji nadležnih tijela. Osim toga, visok stupanj zaštite okoliša koji se nastoji osigurati Direktivom 2001/42 podvrgavanjem planova i programa koji bi mogli imati značajne učinke na okoliš procjeni učinaka na okoliš ispunjava zahtjeve iz Ugovorâ kao i iz Povelje Europske unije o temeljnim pravima u području zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša⁶. Međutim, takvi bi ciljevi mogli biti dovedeni u pitanje uskim tumačenjem kojim bi se državi članici dopustilo da izbjegne obvezu procjene učinaka na okoliš na način da ne propiše da je usvajanje planova ili programa obvezno. Naposljetku, Sud je naveo da je prošireno tumačenje pojma „planovi i programi” u skladu s međunarodnim obvezama Unije⁷.

Sud je zatim razmatrao ispunjavaju li predmetni dekret i okružnica uvjet iz članka 2. točke (a) druge alineje Direktive 2001/42. U tom je pogledu naveo da je dekret donijela flamanska vlada na temelju zakonske ovlasti, u svojstvu izvršne vlasti belgijske savezne jedinice. Usto, okružnicu kojom se nastoji stvoriti okvir diskrecijske ovlasti nadležnih tijela također je donijela flamanska vlada i njome se – njihovom razradom ili odstupanjem od njih – mijenjaju odredbe tog dekreta, podložno provjeri nacionalnog suda kad je riječ o njezinoj točnoj pravnoj prirodi i detaljnom sadržaju. Sud je stoga zaključio da su dekret i – podložno tim provjerama – okružnica obuhvaćeni pojmom „planovi i programi”, s obzirom na to da ih treba smatrati „propisanima” u smislu Direktive 2001/42.

Kao drugo, kad je riječ o tome je li dekret i okružnicu trebalo podvrgnuti procjeni učinaka na okoliš primjenom Direktive 2001/42 zbog toga što bi mogli imati značajne učinke na okoliš, Sud je presudio da se ti akti – koji sadržavaju različite odredbe o izgradnji i korištenju vjetroelektrana, među kojima i mjere o treperenju sjene, sigurnosti i standardima buke – ubrajaju u one koji bi trebali biti predmet takve procjene.

U tom je pogledu Sud smatrao da su zahtjevi propisani predmetnim dekretom i okružnicom u pogledu izgradnje i korištenja vjetroelektrana dovoljno važni i da imaju dovoljno značajan doseg za određivanje uvjeta pod kojima se izdaje dozvola za izgradnju i korištenje vjetroelektrana čiji su učinci na okoliš nesporni. Pojasnio je da takvo tumačenje ne može biti dovedeno u pitanje posebnom pravnom prirodom okružnice.

Kao treće i posljednje, kad je riječ o mogućnosti održavanja učinaka tih akata i dozvole donesenih povredom Direktive 2001/42, Sud je podsjetio na to da su države članice dužne ukloniti nezakonite posljedice takve povrede prava Unije. Naglasio je da, s obzirom na zahtjev za ujednačenom primjenom prava Unije, on – samo iznimno i zbog posebno važnih razloga u općem interesu – može odobriti privremenu suspenziju poništavajućeg učinka odredbe prava Unije koja je povrijeđena, pod uvjetom da se nacionalnim propisom daje ovlast nacionalnom sudu da održi određene učinke takvih akata u okviru spora koji se vodi pred njim. Posljedično, Sud je utvrdio da u situaciji poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku nacionalni sud može održati učinke dekreta i okružnice, kao i dozvole izdane na njihovoj osnovi, samo ako mu to dopušta nacionalno pravo u okviru spora koji je pred njim pokrenut i pod pretpostavkom da bi poništenje te dozvole moglo imati značajne posljedice na opskrbu električnom energijom – u ovom slučaju u Belgiji – i to samo u

⁴ Presude Suda od 22. ožujka 2012., Inter-Environnement Bruxelles i dr. ([C-567/10](#), EU:C:2012:159, t. 31.); od 7. lipnja 2018., Thybaut i dr. ([C-160/17](#), EU:C:2018:401, t. 43.) i od 12. lipnja 2019., Terre wallonne ([C-321/18](#), EU:C:2019:484, t. 34.)

⁵ Presuda Suda od 7. lipnja 2018., Inter-Environnement Bruxelles i dr. ([C-671/16](#), EU:C:2018:403, t. 38. do 40.)

⁶ Članak 3. stavak 3. UEU-a, članak 191. stavak 2. UFEU-a i članak 37. Povelje o temeljnim pravima

⁷ Kao što to osobito proizlazi iz članka 2. stavka 7. Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, potpisane u Espoo (Finska) 26. veljače 1991.

vremenu koje je nužno potrebno za ispravljanje te nezakonitosti, što, prema potrebi, treba procijeniti nacionalni sud.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Socoliuc Corina-Gabriela ☎ (+352) 4303 4293